

เรื่อง ลายผ้าปักชาวเมียน หรือ เย้า (Yao)

รายละเอียด

ชาวเมียน หรือเย้า เป็นชนชาติที่อยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาออสโตร-ไทย สาขาแม่-เย้า มีประวัติความเป็นมาช้านานตั้งแต่สมัยสงครามกลางเมืองในประเทศจีนเมื่อประมาณสองพันปีมาแล้ว จากนั้นได้อพยพลงมาสู่ทางใต้เข้าสู่ประเทศเวียดนาม ประเทศลาว และประเทศไทย ตามลำดับ

เสื้อผ้า

จากตำนานที่บันทึกไว้ในหนังสือเดินทางข้ามเขตภูเขา (เกีย เซ็น ป็อง) ที่เย้าได้คัดลอกกันต่อ ๆ มาจนถึงในทุกวันนี้ ระบุให้ลูกหลานเย้าปกปิดร่างกายของผืนหู ผู้ให้กำเนิดของเย้าโดยใช้เสื้อลายห้าสีคลุมร่าง เข็มขัดรัดเอว ผ้าเช็ดหน้าลายดอกไม้ผืนผ้าที่หน้าผาก กางเกงลายปิดกัน ผ้าลายสองผืนปิดที่ขา จากตำนานนี้เองทำให้เย้าใช้เสื้อผาคาดเอว ผ้าโพกศีรษะ และกางเกงที่ปักด้วยสีห้าสี

การปักลาย

ในการปักลาย เย้าจะจับผ้าและจับเข็มแตกต่างกับคนไทยพื้นราบ เย้าจะปักผ้าจากด้านหลังผ้าขึ้นมายังด้านหน้าของผ้า เย้าจึงต้องจับผ้าให้ด้านหน้าคว่ำลง โดยใช้หัวแม่มือจับข้างบน (ด้านหลังของผ้า) แล้วใช้นิ้วมือทั้งสี่นิ้วรองข้างไว้ข้างล่าง (ด้านหน้าของผ้า) ส่วนการจับเข็มเย้าจะใช้หัวแม่มือและนิ้วชี้จับตรงจุดกึ่งกลางของเข็ม และวางนิ้วกลางอยู่หน้านิ้วชี้ การปักลายผ้าส่วนใหญ่เย้าจะใช้เข็มสอดจากด้านบนลงมาแล้วสอดเส้นด้ายทะแยงขึ้นมาด้านบน โดยให้เข็มทำมุมกับผ้าแคบที่สุด แล้วจึงดึงเข็มขึ้นเพื่อปักเข็มใหม่ เมื่อปักเสร็จแต่ละแถวแล้วก็จะมีวนและใช้ผ้าห่อไว้อีกชั้นหนึ่งเพื่อป้องกันสิ่งสกปรกต่าง ๆ

ในการปักลายเสื้อผ้าเพื่อใช้ทำเป็นเครื่องแต่งกายและของใช้ตามจารีต ประเพณี เย้ามีวิธีการปักลาย 4 แบบ ดังนี้ คือ

1. การปักลายเส้น (กิว กิว)
2. การปักลายขึ้น (โฉ่ง เกียม)
3. การปักลายกากบาท (โฉ่ง ทิว)
4. การปักไขว้ (โฉ่ง ดับ ยับ)

คำสำคัญ : ลายผ้าปัก ชาวเมียน เย้า

ที่มา : ศูนย์วัฒนธรรมชาวเขาจังหวัดกำแพงเพชร

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วันที่ : 2025-05-20

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2287&code_db=610007&code_type=05

The Office Of Academic Resource Information And Technology